

PICASSO MATADORE

Biografisch drama

door

JOS DE JONGE

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **PICASSO MATADORE** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **JOS DE JONGE** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 2002 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **2** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

Mannelijke hoofdrol - Pablo Picasso

Vrouwelijke hoofdrol - Jacqueline Roque

Leeftijd van de spelers niet relevant.

Het komt neer op geloofwaardig spel van beide spelers.

Anachronismen alsmede van Pablo geciteerde uitspraken tegen andere personen, nl. Jacqueline, dokter Bernal en Zervós, dan vrienden, auteurs enzovoort, zijn bewust ingebracht.

(Idee en synopsis: Gera Dauvillier)

Pablo was very moody: one day brilliant sunshine, the next day thunder and lightning... (Françoise Gilot)

DECOR: *(om enigszins een idee te hebben)*

Keukentafel

Twee keukenstoelen

Een atelierstoel

Een divan of sofa

Een telefoon

Grote open rechthoekige vorm (3m hoog, 3m breed, 4m lang) van latten die de ribben vormen; binnen deze vorm wordt gespeeld; de open vlakken kunnen gebruikt worden als vlakken waarop de kunstenaar mimisch schildert.

Eerste tafereel

(Pablo is bezig met een beeld. Na enige tijd gaat de telefoon. Pablo neemt hem niet op)

Pablo: Jacqueline, als het Zervós is, Maya of wie dan ook, ik ben naar de tandarts of niet thuis. Ik kan niet aan de telefoon komen. Verzin maar iets. Ik heb geen zin in bezoek. Verzin maar wat!

Jacqueline: *(vanachter de coulissen)* Kan niet. Ik zit op het toilet.

Pablo: Verdomme, trut. *(neemt zelf op)* Hallo... Ja... Amigo... Eindelijk? Hoe bedoel je?... Wat? Je hebt al veel vaker gebeld?... Aan de poort gestaan? En mij is niets verteld? Jacqueline!!... Nieuw werk? In voldoende mate... Kom maar langs als je in de buurt bent... Akkoord... Prettige dag verder.

Jacqueline: *(komt op)* Wie was dat?

Pablo: *(heeft een schaalte in de hand genomen)* Christian Zervós.

Jacqueline: Had hij iets belangrijks?

Pablo: Belangrijk?.....Wat is belangrijk? Wie is belangrijk? Niets en niemand is echt belangrijk voor me. Wat mij betreft zijn andere mensen net zoiets als stofdeeltjes die in het zonlicht zweven. *(hij laat het schaalte kapot vallen)* Een veeg met de bezem en ze zijn weg.

Jacqueline: Zonde!!!

Pablo: Wat? Zonde? *(pakt een scherf en houdt die tegen het licht)* Zie je, die mooie lijn. Ik heb honger, haal eens wat te eten.....Oh, en de post. *(Jacqueline af, komt na enige tijd weer op met een dienblad met eten en wijn. Zij overhandigt hem een rouwkaart)*

Jacqueline: De rest van je post ligt nog in de hal..... Braque!

Pablo: George Braque.....

Jacqueline: Mijn oprechte deelneming.

Pablo: *(Pablo pakt uit een doosje Gauloises een sigaret)* George Braque, de vrouw die het meest van me heeft gehouden. *(Jacqueline proest het opeens uit)* Teef... Het kringetje wordt steeds kleiner en ik overleef ze allemaal.

Jacqueline: Je gaat me toch niet vertellen dat je met hem in bed hebt gelegen?

Pablo: Wij waren zeer goed bevriend en ik kan niet met iemand bevriend zijn als die niet in staat is met me naar bed te gaan.

Jacqueline: Jij met mannen!?

Pablo: Niet dat ik het eis van vrouwen of verlang van mannen, maar er moet in ieder geval het gevoel van warmte en intensiteit bestaan dat je ook ervaart als je met iemand naar bed gaat.

Jacqueline: Jullie hebben elkaar geïnspireerd, dat wist ik, maar dat jullie

zo intiem met elkaar omgingen.....

Pablo: Intiem.....met verf en doek, ja. Bijna elke avond ging ik naar Braque's studio of hij kwam naar die van mij. Ieder van ons móest zien wat de ander had gemaakt. We bekritiseerden elkaars werk. Een doek was niet af tenzij wij beiden voelden dat het zo was.

Jacqueline: Herinner je je veel van hem?

Pablo: Alles, en ook specifieke dingen. Dat ik op een avond in Braque's studio kwam. Hij werkte aan een groot ovaal stilleven met een pakje tabak, een pijp en nog wat, uiteraard Kubistisch. Ik keek ernaar, deed een stap achteruit en zei: "Ik zie een prullenverzamelaar in jouw doek."

Jacqueline: Hij zwaar beledigd zeker?

Pablo: Braque zei dat het niet mogelijk was. Ik zei: "Ja, ik weet dat het paranoïde is, maar toch is het zo dat ik dat er in zie. Omdat mensen er iets in willen zien, wil jij dat zij er een pakje tabak, een pijp en de rest wat je er in stopt, zien. Maar, alstublieft, zorg dat je die verzamelaar kwijtraakt." Braque deed een paar stappen naar achteren, keek eens heel goed en zeker weten, hij zag die verzamelaar ook, omdat dat soort paranoïde zien buitengewoon communicabel is.

Jacqueline: En, wat deed hij ermee?

Pablo: Braque bevocht dag na dag die verzamelaar. Hij veranderde de structuur, het licht, de compositie, maar de verzamelaar bleef terugkomen, omdat toen die eenmaal in onze hoofden zat, het bijna onmogelijk was die er nog uit te krijgen. Eindelijk na een dag of tien slaagde Braque erin het gewenste resultaat te leveren en was het weer een doek met een pakje tabak, een pijp, een spel kaarten en voor alles een kubistisch schilderij. Nou, je ziet hoe intiem wij samenwerkten.

Jacqueline: Ga je naar zijn begrafenis?

Pablo: Nee, laten we er op drinken. Champagne,snel! *(Jacqueline af, vervolgens weer op met dichte fles champagne en twee glazen. Pablo schudt met de fles richting J, begint de capsule eraf te halen)*

Jacqueline: Stop. Pas op, zonde van de champagne, we worden kleddernat. *(pakt een paraplu en opent hem. Pablo zet de fles met een klap neer)*

Pablo: Idioot, doe dicht die paraplu. Merde! Doe nooit een paraplu open in huis. Verdomme, weet je dat dan niet? Onheil en nog eens onheil.

Jacqueline: Nou, rustig maar....*(sluit gehaast de paraplu)* Excuses!

Pablo: Rustig? Kom hier: kruis je middelvingers over je wijsvingers en doe mee: *(Pablo gaat, gevolgd door Jacqueline de kamer rond, middelvingers gekruist over de wijsvingers, zwaaiend met de armen en roepend)* Lagarto, Lagarto.

Jacqueline: Wat betekent dat?

Pablo: Afkloppen.

Jacqueline: Waar is dit in godsnaam voor nodig?

Pablo: Oh, ik doe dit alleen voor de lol; ik weet dat het nergens toe bijdraagt, maar toch..... Nou, voldoende zo, het onheil is nu wel verjaagd.

Jacqueline: *(reikt hem de fles)* Alsjeblieft.

Pablo: *(pakt haar beet)* Nee merci, ik heb zin in iets anders, die champagne kan wel even wachten. *(samen af)*

Tweede tafereel

(Pablo leert Jacqueline een Spaanse dans aan)

Pablo: Kijk, dit is de volgende pas. Dus vanuit deze pas kom je zo bij de volgende: rechts naar voren, op de teen, links trekt bij, hiel rechtervoet fors neerzetten, vervolgens hiel linkervoet. Ik doe het nog één keer voor. *(doet het voor)* Nu jij *(Jacqueline doet een poging)* Nee, niet goed, even samen dan. *(Pablo doet dit met routine, Jacqueline kan hem niet zo snel volgen en vergist zich)* Niet zo Françoise, maar zo.

Jacqueline: *(stopt)* Jacqueline!

Pablo: Hè?

Jacqueline: Jacqueline, ik ben Jacqueline!

Pablo: Wat zei ik dan?

Jacqueline: Je zei: Françoise.

Pablo: Caramba, merde! De slet!

Jacqueline: Zit het je zo dwars dat ze een boek over haar leven met jou gaat publiceren.

Pablo: Allemaal leugens die daar in terecht komen. Ze beseft niet wat voor schade ze mij, Claude en Paloma berokkent; had ik die kinderen maar nooit gemaakt.

Jacqueline: Wat hebben die daar mee te maken, de schatten?

Pablo: De schatten, maar ze wonen wel bij haar. Wanneer is het weer vakantie voor ze?

Jacqueline: Over een maand ben ik weer vakantiemama Jacqueline.

Pablo: Ik wil Françoise niet zien, nooit meer. Ik ga het haar verbieden.

Jacqueline: Wat?

Pablo: Ik ga het haar verbieden, dat boek! *(Pablo zet Jacqueline als model neer. Pablo observeert haar een moment en gaat tekenen)*

Jacqueline: Wat zie je in mij wat je nooit hebt gezien in Françoise?

Pablo: Françoise? Naast jeugd en schoonheid zag ik vooral in haar artistiek talent. Ik heb haar trachten te temmen door twee kinderen bij haar te maken. Ik heb haar uitgedaagd in haar schilderkunst. Ik heb

haar geschilderd, samen met de kinderen. Maar er miste uiteindelijk iets. Ze was bang dat ik haar zou overheersen en zoals je weet: ik heb geen geduld. En de kinderen: onschuld. Ze brachten mij terug naar jongere jaren.

Jacqueline: Mis je hen?

Pablo: Nee, het enige dat telt is creëren. Het is mijn bestemming zonder adempauze te werken. Ik ben actie en scheppende actie heeft de gedrevenheid van een furie.

Jacqueline: En Olga?

Pablo: *(Pablo kijkt op)* Je hoeft niet langer te zitten. *(Jacqueline staat op en gaat catalogiseerwerk verrichten)*

Pablo: Olga? Die was mooi, prachtige lijnen. Maar koud, afstandelijk. Wij Spanjaarden kennen dat helemaal niet. Olga ballerina. Ik trouw haar: Leven! Wat wil je: mijn vader dood, mijn grote vriend Casagemas zelfmoord, EvaDood Ik rekende met Olga op warme passie, danseres, Olga klassiek, Russische bourgeois-trut.

Jacqueline: Fernande was mooi toen ze jong was.

Pablo: Nou, je laat ze wel allemaal de revue passeren.

Jacqueline: Was ze ook een spiegel van jeugd voor je?

Pablo: Nee, in eerste instantie een stoeipoes...

Jacqueline: Stoeipoes, hoe kom je daar op? Was het geen kat? Liefde op het eerste gezicht?

Pablo: Ach, wat heet? Ik had wat tekeningen uit zitten werken, ze waren niet naar mijn zin. Ik hoorde buiten katten vechten. Op de binnenplaats joeg ik ze uiteen. Angstig in een hoekje zie ik een jong poesje. Ik pak het beestje op en loop er de straat mee in. Er komt een jonge vrouw aangelopen. Op dat moment breekt er een onweer los. We vluchten mijn atelier binnen en een half uur later liggen we in bed en roken samen een sigaret.

Jacqueline: Olga-Fernande, Fernande-MarieThérèse, MarieThérèse-Dora, Dora-Françoise, Françoise-.....voilà Jacqueline. Oh, ik vergeet eréén: Eva! De enige nota bene die tot nu toe tijdens de relatie met jou is doodgegaan.

Pablo: Eva....Ik voelde me bij haar Adam. Mens, zij was vrouw. Ze is altijd bij me gebleven. In al mijn werken heb ik haar naam geschreven. Eva, ma jolie....., ma jolie.

Derde tafereel

(decoraanwijzing: de pantoffels staan op een andere plaats. Pablo en Jacqueline komen op. Hij is duidelijk een oude man die na verblijf in

het ziekenhuis weer thuiskomt)

Pablo: Wie is hier bij je geweest terwijl ik werd geopereerd en daarginds lag te creperen?

Jacqueline: Niemand. Ik verzeker het je.

Pablo: Waarom staan mijn pantoffels dan niet waar ze altijd staan?

Jacqueline: Excuus, maar ik moest toch een keer schoonmaken.

Pablo: Zo is dit huis mijn huis niet meer, die pantoffels horen daar!
(Jacqueline pakt snel P's pantoffels en zet ze op de goede plek neer; pakt spullen om op te ruimen en wil af gaan)

Pablo: Mijn pantoffels! *(Jacqueline doet ze aan zijn voeten; pakt de spullen weer op om op te ruimen en wil weer af gaan)* Zo. Heb je het nummer van dokter Bernal?

Jacqueline: Ja, wil je hem nu spreken?

Pablo: Ja. *(Jacqueline begeleidt hem met de atelierstoel naar de telefoon, draait het nummer en geeft de hoorn aan P; deze is op een andere stoel gaan zitten)* Hallo Pierre. Hoe gaat het? Parijs? De vrouwtjes? *(Jacqueline proest het uit)* Moment. *(Pablo maakt met het hoofd een vragende beweging naar Jacqueline wat er aan de hand is)*

Jacqueline: Dat vraag je toch niet aan zo'n verstokte vrijgezel?

Pablo: Pierre, Jacqueline wil weten hoe het jou lukt om zo'n verstokte vrijgezel te blijven, zo zonder de liefde te leven, te bedrijven..... Die is goed, geen tijd! *(Jacqueline af)*Ze ziet er van buiten nog jong uit, maar is niet zo sterk, vaak ziek. Maar ja, wat moet je op mijn leeftijd, het houdt toch*(Jacqueline komt binnen met een stapel post en gaat enveloppen openen en sorteren op brief, telegram e.d)* Maar waarom ik je bel, is dat ik je nogmaals wil bedanken voor de geslaagde operatie, je hulp en steun.....Ja, we hebben een goede reis gehad en er is niets mis gegaan.... Een whisky op nemen? Nee, dat doe ik toch maar niet.... Daar kan ik opnieuw een maagzweer van krijgen. Ze vindt dat ze geen enkele schuld tegenover mij heeft, terwijl ze zoveel van mij heeft gekregen, geleerd, ik heb haar uit de goot geraapt, ondankbaar schepsel. Ze zal het weten... Ik ben eigenlijk te ziek om tegen haar te blijven argumenteren.... Françoise maakt me ziek. Ik wil haar nooit meer onder ogen zien. Het was een grote vergissing me ooit met haar in te laten.....Mmm, ja..... Ja, kom dan gauw een keer langs. Als je in Marseille of Nice bent, moet dat zeker lukken..... Tot ziens. *(reikt Jacqueline de hoorn, maar die heeft het te druk, legt hem dan zelf op de haak)*

Jacqueline: Kan je maag al weer zoveel verdragen? Zei dokter Bernal echt whisky?

Pablo: Ja, maar ik zal toch maar voorzichtig zijn. Eén bloeding kan fataal

zijn.

Jacqueline: Komt hij gauw een keer langs voor controle?

Pablo: Dat zou die regelmatig komen doen, ja,is ook wel nodig met dat eigenzinnige rotwijf aan mijn kop. Die, die heeft mijn maag verpest.....

Jacqueline: Kalm, kalm, pas op.

Pablo: Ik wil haar nooit meer zien. Die kinderen ook niet meer. Basta, over en uit.

Jacqueline: Ja maar, ze vinden het hier altijd zo fijn, we kunnen zo goed voor ze zijn.

Pablo: Versta je me niet, over en uit, ze komen er niet meer in, verlengstukken van hun moeder zijn het.

Jacqueline: *(snikt)* Nooit meer? Nooit meer "Picasso papa-van de lekkere koek" en "Jacqueline vakantiemama", nooit meer.

Pablo: Merde.

Jacqueline: Over en uit; dat kan toch niet: geen vakantiemama Jacqueline meer, de arme schatten.

Pablo: Gelukkig is het met Maya anders.

Jacqueline: Ja, omdat ze als twee druppels water op jou lijkt; heeft ze jou in het ziekenhuis gebeld?

Pablo: Nee.

Jacqueline: Weet je dat ze van plan is een proces tegen jou te voeren om erkenning als wettig kind?

Pablo: Ja..., maar men voert geen proces tegen zijn vader. Bovendien ligt het anders, ik wil die erkenning ook, maar de wet staat het niet toe.

Jacqueline: Veel wensen van beterschap, felicitaties met de tentoonstelling, uitnodigingen enzovoort.

Pablo: Wat een aandacht weer. Toe maar. Geen beantwoording. Geen tijd voor. Ik moet werken. Ik ben lang genoeg van huis geweest. *(tast in zijn zak naar sigaretten)* Stoppen met roken heeft hij gezegd.

Jacqueline: Wie?

Pablo: Bernal... *(gaat in zijn atelierstoel zitten en staart naar het lege doek. Jacqueline ruimt op, gaat af en komt na enige tijd weer terug)*

Jacqueline: Lukt het?

Pablo: Voor een schilder is niets vreselijkers dan een leeg doek *(stilte)*

Jacqueline: In de post zat een verzoek om een kunstenaarsprotest te ondersteunen met een pleidooi voor kunstvrijheid en tolerantie voor de nieuwe kunst.

Pablo: Vrijheid, tolerantie voor nieuwe kunst? Het punt is dat kunst iets ontwrichtends, revolutionairs heeft. Kunst is iets dat níet vrij zou moeten zijn. Kunst en vrijheid zijn, zoals het vuur van Prometheus, dingen die je moet stelen om te gebruiken tegen de gevestigde orde.

Als kunst officieel wordt en toegankelijk voor iedereen, verwordt die tot een ongeïnspireerde kunst, alleen maar werkend naar geijkte voorbeelden.

Jacqueline: Dan heb je dat toch niet van je vader! Jouw vader werkte toch altijd naar geijkte patronen, vogels, duiven? Wat voor schilder zag hij in jou?

Pablo: Mijn vader had mij het liefst als portretschilder gezien. Maar schilderen is vrijheid. In het diepe springen....afwijken. Risico durven nemen, jezelf toestaan fouten te maken: dat geeft zelfvertrouwen, voelen dat je het nog beter kan.

Jacqueline: Schilderen is dus voor jou.....

Pablo: Schilderen is hard werken! (*staat op, pakt een penseel en wat verf en zet op het doek één stip*)

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto